

אף על פי פרק חמישי כתובות

סג

עין משפט
גב מצוה

צ"א א ב מ"י פ"ד מהל'
חיות הלכה טו כג'
לאזין פ"ח טו"ש"ע א"ש"ע
ס"טן טו ט"ף ח :

צ"ח ג מ"י ט"ס הלכה
י"ב טור ז' ע"ג ט"ס
ט"ף ג :

צ"ח ד מ"י וסמג ט"ס
ומ"י פ"ב מהל' יבוס
ותל"ס הלכה י סמג עש"ן
נ"ח טו"ש"ע ט"ס וס' קס"ה
ט"ף ח :

אדעתא דגזרתי רבה מי נדרתי • ואלא אסור לפתוח בטולד
דאמרינן בגזרתי בפ' ר' אליעזר (דף סד.) כ"ד אסור
קונס שאיני נהנה לפלוני ונעשה סופר כו' וי"ל דהכל לא תשיב טולד
כיון שהלך לבי רב דדך הוא בהולך ללמוד נעשה אדם גדול חי נמי

בגון דתלה נדרו בדבר שפירש בשעת
שנדר על דעת אס לא יעשה סופר
דבענין זה לא הולך טולד כדחתן כדפיק
רבי אליעזר (ס"ג דף ס"ה.) קונס שאיני
נושא את פלונית שאביה רע אמרו לו
מת או עשה תשובה כו' ופריך בגמ'
מת טולד הוא וה"ה עשה תשובה ומשני
אמר רב הונא נעשה כחולה נדרו
בדבר ורבי יוחנן דמשני הסם בענין
אחר לאו משום דפליג אהונא נדרו
בדבר אלא ללא תשיב ליה כחולה
נדרו בדבר : **ברתיה** דר' עקיבא
עבדא ליה לכן עזאי הכי • ואל"ת והא
כפ' קמא דכוסה (דף ז') פריך והא
איכא כן עזאי ללא כסיב ולהא
לישנא דמשני נסיב ופירש אתי שפיר
ויש לומר דא"ל דקאמר הכא דעבדא
הכי לכן עזאי מ"מ לא נשאה אלא
באירוסין : **פוחתין** לה ז' דינין
בירושלמי מפרש כנגד שבע מלאכות
שהאשה עושה לבעלה וגבי המורד
דמוסיפין שלשה דינין מפרש כנגד
שארם כסותה ועונתה והס"ס שלטו
(ח) אין סובר כן דהא בעי בגמרא
מה בין מורד למורדת ומפרש טעמא
אחרת : **רב** הונא אמר תשמיש •
אבל ממלאכה לא הוה מורדת דרב
הונא לטעמיה דאמר לעיל (דף נח.)
יכולה אשה שתאמר לבעלה איני
ניזונת ואיני עושה ור' יוסי בר חנינא
סבר כר"ל וליכא למימר דקסבר כרב
הונא דאמר שיכולה אשה שתאמר
לבעלה כו' ומורדת ממלאכה היינו
מזונת הכוס והלעת המטה והרחלת
פניו ידיו ורגליו ודמסתברא דהייבת
אפילו אמרה איני ניזונת ועושה
מידי דהוה לזושה בתקדרא דחייבת
בהן דאין נראה שחא מורדת אלא
מהמלאכות המפורשות במתני' ועוד
מדקאמר בסמוך מולה בת מלאכה
היא וזאתן מלאכות אפילו חולה יכולה
לעשות דאינה חולה כל כך כיון שיכולה
לסבול תשמיש ואי הוה אמרינן דכי

קא מדברס • את מהתנהגת : **שיבכסא** • השכיטות : שני ושלכס שלס
סוף • תורה שלמדתי אני ושלמדתם אתם על ידה הוא : **שקל מנא** •
כלי זיון כאלו בזה להלחם : **איטרו** • צדוקה מריבה : **לא מר איפסיק**
ולא מר איפסיק • לא אכלו סעודת יום הכפורים שמפסיקין בה אכילה
להתענות. סעודה אחרונה של ערב כו' תורה אור

קא מדברתי אלמנות חיים אמרה ליה אי
דרידי ציית ותיב תרי סרי שני אחרני' אמר'
ברשות קא עבידנא הדר אויל ותיב תרי סרי
שני אדרני בבי רב, כי אתא איתיה בהדיה
עשרין וארבעה אלפי הלמידי, שמעה דביתיה,
דות קא נפקא לאפיה, אמרה לה שייבתא
שאיילי מאני לבוש ואיכסאי אמרה להו יודע
צדיק נפש בהמתו כי מטיא לגביה נפלה על
אפה קא מנשקא ליה לכרעיה, דהו קא מרחפי
לה ששמעיה, אמר להו "שבקה, שרלי ושלכם
שלה הוא" שמע אבה דאחא גברא רבה
למתא אמר: איזיל לגביה אפשר דמפר נדראי'
אתא לגביה, א"ל אדעתא דגברא רבה מי
נדרתי? א"ל אפילו פרק אחד ואפי' הלכה אחת'
אמר ליה אנא הוא, נפל על אפיה ונשקיה על
כרעיה ויהיב ליה פלגא ממוניה, ברתיה דר"ע
עבדא ליה לכן עזאי הכי והיינו דאמרי אינשי
דחילא בתר רחילא אולא - בעובדי אמה כך
עובדי ברתא - **ב"ר יוסף** בריה דרבא שרריה
אבדי' לבי רב לקמיה דרב יוסף, פסקו ליה
שיית שני, כי הוה תלת שני מטא מעלי יומא
דכפורי, אמר "איזיל ואיחוונוהו לאינשי ביתי"
שמע אבדי' שקל מנא ונפק לאפיה אמר ליה
ליה יונתך נזכרת איבא דאמרי אמר
על בעלה פוחתין לה מכתובתה *שבעה דינין בשבת ר' יהודה אומר שבעה
מרפעי' קי' עד מתי הוא פוחת' עד כנגד כתובתה ר' יוסי אומר לעולם הוא פוחת
*הולך עד שאם תפול לה ירושה ממקום אחר גובה הימנה, וכן המורד על
אשתו *מוסיפין על כתובתה שלשה דינין בשבת ר' יהודה אומר שלשה
מרפעי' קי' : **גמ'** מורדת ממאי **רב הונא** אמר 'מתשמיש המטה ר' יוסי ברבי
חנינא אמר ממלאכה **והוה המורד על אשתו בשלמא** למה מתשמיש לחיי
אלא למאן דאמר ממלאכה מי משועבד לה? אין באומר איני זן ואיני מפרנס'
*והאמר רב האומר איני זן ואיני מפרנס יוציא יתן כתובה? ולא לאמלוכי ביה
בעי **מתבטל** *ואחת ל' ארוסה ונשואה ואפי' נדה ואפילו חולה ואפי' שומרת
בת (בשלמא למאן דאמר ממלאכה שפיר אלא למאן דאמר מתשמיש נדה
בת תשמיש היא אמר לך *איני דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו
איבא דאמרי) **בשלמא למאן דאמר מתשמיש *היינו דקתני חולה**
אלא

כאז ויהי' קרי סעודה המפסקת
שפסיקוס בה במס' תענית (דף ג') :
מרתיה המורדת על בעלה • בגמ'
מפרש ממאי : **מרפעי' קי'** • בגמרא
מפרש : **עד דני כפוסת** • ואחר כך
נומן לה גט ויואלה בלא כתובה אבל
אינו משהה לפסוק על הנכסים שנפלו
לה מבית אביה ולהפסידה ממנה :
שלש דיני' ר' יוסף • בגמרא מפרש מאי
שקל הוא מינה דירה : **גמ'** כחומר
זני • דהיינו חחת מלאכה : **ופלג**
רב הונא ומתניתין מוסיפין טגן ואינו
מוזיל לאחור : **ולא איפולגי ביה**
בני • שחא יחזור בו ובתוך זמן שאלט
נמלכין בו ומחזירין עליו שיחזור בו
מוסיפין על כתובהה : **אסר לי** • טולג
שוות כחורת מרד ואפילו שהיא נדה
או חולה והיא מורדת : **ארופס** •
שאמרה לא לאשא : **ר"ג בשלמא למ"ד**
מסמשי שפיר אלא למ"ד משום מלאכה
חולה כס מלאכה סוף • בשלמא למ"ד
מתשמיש שפיר ואי משום נדה דלאו בת
תשמיש היא אינו דומה מי שיש לו פת
בסלו כו' דלנקמא חלה למאן דאמר כו' :
אלא

(כפ' הגי' והתך ועי'
כ"ש ט"ז ט"ז)

(במ"ר סדר ויחל פ' י"ג
מפרש לה שבעה דינין
דוקא וכן לשלשה דינין
דכסותין)

לקמן ע"ז.
[לקמן סד.]
סוף ג' ב'
[נעלי כו' ועי']
סוף סמיר

הנרות הב"ח
(ה) חר"ה פוחתין כו'.
י"ב ויתמה דהא הכי ה"ס
שלטו אינו אלא כחורת
מתשמיש ויחזירנו לא
קאמר אלא למורדת
ממלאכה :

אמרה איני ניזונת ואיני עושה לא מפקעת עליה אלא מעשיית למר שהוא עיקר מעשה ידיה
הו"מ שפיר סבר כרב הונא וכן משמע קל"ה דקרי לעיל (דף ע"ג.) מעשה ידיה מידי דקייין ובשאר מלאכות כגון טוחנת ואופה לא שייך
קיותא אבל אין נראה אלא כי אמרה איני ניזונת ואיני עושה פטורה מכל ז' מלאכות וכי עבדא שאר מלאכות פוחתין לה מעשיית כלומר
כתנן במתניתין (לקמן סד.) ואם הייתה מינקת פוחתין לה ממעשה ידיה ונראה דהוא הדין טוחנת ואופה והא דקקט מינקת משום דאיידי
במשרה אשה על ידי שליש דאינה יכולה לעשות לו מלאכה אחרת כיון דאינה עמו בצית ומיהו יש לדחות דאיהא למימר דדוקא נקט
מינקת משום דטורחן לה ממעשה ידיה אבל מכל מקום נראה דכי אמרה איני ניזונת ואיני עושה דפטורה מכל המלאכות
שאם תעשה לו מלאכות אחרות אס כן לעולם לא תעשה לעלמה ובמאי מהא ניזונת ואם תאמר מורדת ממלאכה אמחי פוחתין לה ממכתובהה
לינקוט *פירוש ולימידי דהא יוכל לטפה למעשה ידיה לרש לקיט וי"ל כיון דאינה רואה לעשות אלא ע"כ כפיה תשיבא מורדת ופוחתין דאין
אדם דר עם נחש בכפיפה אחת : **באומר** איני זן ואיני מפרנס *מאן מוכיח בביע' עליה שייב' אדם להשכיר עלמון למד פינקת לו
לעשות מלאכה אחרת כדי זיון את חשטו דאס לא כן מה ענין זה אלא מורד ממלאכה ומיהו כקונטרס פירש משום דזן ומפרנס הוא כנגד
מלאכה של אשה ועוד הביא ר' אליה מדרשיון בכתובה וחלף אפלטו כו' ומיהו גס זה יש לדחות כמו שמפרש ר"ת דהלכה היינו עובדת הקרקע
פירוש אחרון ואלכס וחמדור את הקדה ואביה מזונת לבית אבל להשכיר עלמון אינו חייב : **והאמר** רב האומר איני זן ואיני מפרנס
וילוי ויטן כתובה • משמאל דפליג עליה דרב בסוף המדיר (לקמן דף ע"ג.) דקאמר עד שכופין אותו להולי' יכפוהו לזן לא מזי למפרך דלדידיה
אתי שפיר דאש"פ אותו על כרחו לזונה מכל מקום מוסיפין כיון דאין רואה לזונה אלא על ידי כפיה דאין אדם דר עם
נחש בכפיפה אחת אבל לרב שכופין אותו לגרשה מיד מה עיקר תוספתו וכן תאמר למאן דאמר מתשמיש נמי תקשי דעל כרחך
מורד מתשמיש נמי כופין להוליא דאטו לעולם יוסיפו על כתובהה ותתענג לן ימיה ויש לומר דהוה מזי למימר ולתעמיד :

אין דינין בשבת ותו לא בגין שאינה תובעת נירושין אלא שבתותה לצער דאמרין לקמן אבל אם תובעת נירושין נתון לה גם ומספרת כל כתובתה מיד והיא שיתרו בה וירודיה כי תפסיד כל כתובתה מפני שבתובעת גם
אם תורה בה חרי פות ואם לאו נתן לה גיטא ומספרת כל כתובתה אלא מתני' פירי כגון דלא תבעה נחם אלא מכותה לצער מפני שכיוסע עלי. ער כמה פיות וכו' פי' כתובתה יקרא מ"ס רותם' (קרא) כל גביני דנתיבתי
שפתו וכלי או אברו אבל אחין שוחן בעין מיבעי לן לקמן אם המסירה בכרדה ואם לאו ודוקא כנגד כתובתה פורת והלך אבל כנגד ג"ס שלה לא שאינה מספרת ג"ס שלה במורדת כ"א מ"ש בשאר כתובתה ואחרי שכלתה
כל כתובתה אם רוצה שפירא בנח ואם לאו אינו פוסחה אלא משננה לעולם שאין תיאוש מוציא אלא לרצונו ואם תתראה והלשלים עמו כבר הפסידה כל כתובתה והרווחה הבעל ביומי מודה אלא כתובתה לא כאדם הגרשא את
התבעלה וכו' שהבעל מתרצה לתת לה גם בתוך ימי מודה אינו מרווח אלא ז' דיני' בכל שבת והשאר נתון לה: ר"י אומר לעולם וכו' פי' לא מיבעי' נ"ס שיש לה שהיא מספרת אם שרתה בכרדה אלא אפילו מה שתתיידין
לפול כל תפסיד הלך מתוך מהן לא בכל שבת ז' דיני' שאם תפול לה ירושה מסקום אחר יבנה סוף הבעל וכן המורד על אשתו ומענה תשמיש ואינו פוסחה בנח והיא רוצה לפרושה בנח והיא מנרשה נתון לה כל
כתובתה אלא שסעננה מרבת שהיא בעוט עליה מוסיפה לה על כתובתה ג' דיני' בכל שבת והשאר מורדת אחת שאפילו אם יתראה להשלים עמה אלו הדיני' הרווחה וניזונת מסעשה ידיה ואי לא מסקא שאלה בעלמה
ואי קשה אמאי נבי נדר לא יתבין ליה אלא שבת אחד ואם שהה יותר יוציא יתן כתובה והכא משהינין ליה משום דתתם נדר וא"א במיום אבל האב בלא נדר דלמא סמיים אבל דאוי אברה אשה לא מצונא לשתי

לכ"ל כ"ו (י"ג ז') (כ"ו ז')

הנרות הב"ח
(ה) חר"ה פוחתין כו'.
י"ב ויתמה דהא הכי ה"ס
שלטו אינו אלא כחורת
מתשמיש ויחזירנו לא
קאמר אלא למורדת
ממלאכה :

הנרות הב"ח
המורדת על
בעלה פוחתין לה
מכתובתה ז' דיני' כגון
בשבת ר"י אומר שבעה
מרפעי' קי' ועד כמה הוא
פוחת והלך עד כנגד
כתובתה ר"י אומר
לעולם הוא פוחת והלך
ששא תפול לה ירושה
מסקום אחר ויחזור
ויגבה מסנה. וכן המורד
על אשתו מוסיפין לה
על כתובתה : דיני' כגון
בשבת ר"י אומר שלשה
מרפעי' קי' המורדת
על בעלה מתשמיש
שאינה רוצה להקט לו
נקבות הכניסין לפורת
בכתובתה ז' דיני' כגון
בשבת ופרויה הבעל
שאי' אם תתראה אחר
מיכלום בשלמא [ע"ז]
אלו ז' דיני' הרווחת
הבעל בכל שבת ושבת
והפרחת מכתובתה אם
קדם הבעל נתון לה גם
בתוך ימי מודה נתון
לה כל כתובתה חוץ
מפחת זה שאינה
מספרת בכרדה אלא